

הצעה לפתרון בחינת הבגרות באזרחות

034282 20%

מועד קיץ תשפ"ג 2023

הפתרון נכתב על ידי רועי אדחוח, אביעד ורדי,
חגית קוטוק וחגית קפלן

מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

1. הצג - כלל האזרחים הם הריבון/העם מקור הסמכות. האזרחים בוחרים שלטון של נציגים/שלטון נבחר-לזמן קצוב המוגדר בחוק.
הסבר – עקרון שלטון העם בא לידי ביטוי בקטע בכך, שבכנסת יושבים הנציגים שנבחרו לנהל את המדינה. הכנסת היא הריבון של העם. ואמורה לתת ייצוג הולם לציבור הבוחרים
ציטוט - "בכנסת יושבים אנשים שאנחנו כולנו בחרנו, בהם לנהל את המדינה שלנו... זהו בית הריבון".
קישור – לכן מדובר בעקרון שלטון העם, היות והכנסת היא הבית של הריבון. האזרחים הם אלו שבוחרים בנציגים לכנסת כדי לנהל את המדינה.

2. הצג - הכרה בערך של ריבוי/מגוון דעות/עמדות של אנשים או קבוצות. עידוד/תמיכה בקיום וביטוי של מגוון דעות/ עמדות של אנשים או קבוצות בחברה.
הסבר - עקרון הפלורליזם בא לידי ביטוי בנאומו של הנשיא בהתייחסו לכך שהרשות השופטת צריכה לייצג את כלל הדעות בחברה. לטענתו מיליוני אזרחים בכל קצוות תבל, הדנים בסוגיית הרפורמה והשפעתה על שלטון החוק במדינת ישראל. הנשיא הגיע למסקנה זו לאחר שפגש מנהיגים מכל הזרמים השונים החיים במדינת ישראל, כאלו התומכים ברפורמה וכאלו המתנגדים לה.
ציטוט: "... הרשות השופטת חייבת להיות בית לייצוגן של כלל הדעות בחברה בישראל....." ופגשתי בשבועות האחרונים מנהיגים מכל שדרות העם – נבחר ציבור ומנהיגי קהילות, רבנים, אנשים אקדמיה, רוח, כלכלה, שלטון מקומי, פעילים חברתיים ומובילי דעת קהל".
קישור - לאור האמור, מדובר בעקרון הפלורליזם היות ובדברי הנשיא משתקפות דעות שונות ומגוונות, עמדות של אנשים וקבוצות שונות בחברה, כשכל אחת מביעה את דעתה לגבי הרפורמה המשפטית.

3. הצג - שני התפקידים של בית המשפט העליון הם:

א. בית משפט גבוה לערעורים – ערכאה שנייה או שלישית ועליונה. דן בערעורים על החלטות של בית המשפט שמתחתיו בנושאים פליליים ואזרחיים. הכרעתו סופית ברוב המקרים ואין מערערים אחריה.
ב. בית משפט גבוה לצדק - מאפשר לכל אדם/ארגון לעתור בקשר להחלטות של רשויות המדינה או גופים ציבוריים אשר לדעתו גורמות לו עוול או פוגעות בזכויותיו. משמש ערכאה ראשונה ואחרונה בסוגיות בהן הוא מטפל. פועל באמצעות צווים שמבטלים החלטות או פעולות של רשויות המדינה.
הסבר - אחד התפקידים שבא לידי בנאומו של הנשיא הוא בית משפט גבוה לצדק (בג"צ), במסגרת תפקיד זה פותח בית המשפט שומר על החברה, על המדינה ועל אזרחיה ועל כך שעלולה להיות דורסנית שלטונית כלפי מי מאזרחי המדינה.
ציטוט: "בית המשפט ושופטי ישראל שומרים על החברה ועל המדינה... מפני אובדן של יסודות הצדק, החוק והמוסר, וכן – גם מפני דורסנות שלטונית כלפי זכויות של האדם והאזרח".
קישור - לכן מדובר בתפקידו של בית המשפט העליון בשבתו כבג"צ, במסגרת זו תפקידו להגן על התושבים והאזרחים מפני דורסנות שלטונית, ע"י כך שומר בג"צ על יסודות הצדק והמוסר של מדינת ישראל.